

Riksdagens protokoll

2005/06:21

Onsdagen den 26 oktober

Kl. 09.00 – 10.04

16.00 – 16.01

Protokoll
2005/06:21

1 § Allmän debattimme

Allmän debattimme

Trafikdatalagring

Anf. 1 CECILIA MAGNUSSON (m):

Godmorgon herr talman och ärade åhörare! Kampen mot terrorismen och dess utövare är jätte viktig för vår generations och kommande generationers frihet och säkerhet. Det vi gör i dag kan påverka barnbarnens möjligheter till livsrum. Varje beslut som vi fattar måste föregås av noggranna överväganden.

Vi moderater har som utgångspunkt att polisen och åklagarna ska ha bra verktyg i kampen mot terroristerna i form av lagstiftning och regler som gör det möjligt för dem att förhindra, fänga in och straffa terrorister utan att riskera rättsstatens fundament. Det är det som är problemet i den här frågan.

Den debatt som förs, tyvärr framför allt på EU-nivå, om så kallad trafikdatalagring innehåller många frågetecken. Om jag har förstått det hela rätt vill Socialdemokraterna att alla teleoperatörer ska tvingas lagra fast och mobil telefoni. Så långt är vi moderater med, men därutöver ska alla operatörer tvingas lagra Internetsurfande, mejlkommunikation, IP-telefoni med mera. Vem som har kommunicerat med vem och vid vilken tidpunkt ska kunna lagras mellan 6 och 36 månader. Det är enorma mängder trafikdata som ska lagras, och detta utan att det finns någon anledning för teleoperatörerna att utöka dagens lagringskapacitet, och till gigantiska kostnader. Och jag undrar: Till vilken nytta?

De stora förlorarna blir ju vi konsumenterna. Räkningen kommer på våra fakturor. Jag frågar igen: Till vilken nytta? Förslaget gäller ju bara europeiska operatörer. Om jag väljer Microsoft Hotmail för min kommunikation lagras inte den. Microsoft Hotmail är en amerikansk operatör, herr talman. Då kan jag och terroristerna lugnt kommunicera utan att det lagras.

Det allvarliga i förslaget är varken kostnaderna eller effektiviteten, utan det är risken för den personliga integriteten. Det är en kraftig integritetskränkning när information om all min *e-mail*, IP-telefoni med mera lagras. Staten får en möjlighet att kontrollera varje medborgare fullt ut. Vid en lagring av telefonsamtal kan man bara se att det har genomförts, inte vad det innehåller, men det kan man få reda på när man lagrar IP-telefoni. Det är inte acceptabelt i ett rättssamhälle.
(Applåder)

Anf. 2 TALMANNEN:

Joe Frans anmälde sig i går några minuter efter det att anmälningstiden till talarlistan hade gått ut, så jag tycker han ska ha möjlighet att hålla ett anförande om högst tre minuter.

Anf. 3 JOE FRANS (s):

Herr talman! Tack för att jag får möjlighet att lägga fram en del skarpa argument för varför det krävs en lagreglering av lagring av trafikdata.

Herr talman! Detta är en svår fråga. Jag vet att det skapas en bild av att allt vi ser kommer att lagras. Så är det inte. Det handlar inte om att tant Agdas och farbror Mahmuds telefonsamtal kommer att spelas in och lagras, utan det handlar om vem som har ringt till vem vid en viss tidpunkt.

Sverige är initiativtagare till det här utkastet. Den lagring som omfattas av förslaget är redan i dag en verklighet i Sverige och många andra länder. Teleoperatörerna lagrar redan information av faktureringskäl, och det är ett område som inte är reglerat. Därför tycker vi att det borde regleras.

Samtidigt handlar detta om väldigt grova brott. Det handlar om brott som terroristattentat. Poliserna fick tag på Madridbombarna tack vare en sådan spaning. Man kan också nämna Nackabomben och Knutbymordet. Det finns en rad andra mycket allvarliga brott, till exempel narkotikabrott, pedofilverksamhet och annat, där man kan göra det effektivt för våra brottsbekämpande myndigheter.

Dessutom handlar det inte om några gigantiska kostnader. Det är en av de myter som saluförs. Det handlar om kostnader som vi redan har i dag, 12 miljoner ungefär. Det handlar också om att vi måste vidta integritetsskyddande åtgärder så att det inte används på ett felaktigt sätt.

Jag för min del tycker att det finns tillräckligt goda argument för att stödja detta. Det handlar inte om att bara för att vi inte kommer att klara ut alla brott ska vi inte göra detta. I dag tar vi fingeravtryck, trots att brottslingar använder handskar. Det är samma sak här. Trots att vi inte kommer att lösa alla brott måste vi ha möjlighet att lägga ett pussel när vi ska lösa brott. Det handlar inte om farbror Mahmuds eller tant Agdas telefonsamtal. Det handlar om brottsliga telefonsamtal.

Anf. 4 CECILIA MAGNUSSON (m) replik:

Herr talman! Joe Frans säger att det inte handlar om tant Agda, och det är inte problemet. Vi är överens om de telefonsamtal som hon ringer, och där kan vi ha en nationell reglering. Men ni socialdemokrater vill ju att alla europeiska teleoperatörer ska tvingas lagra all datakommunikat-

ion. Där handlar det inte om 12 miljoner kronor. Telia Sonera, ett företag som vi väl känner till, har gjort en egen uträkning. För deras del skulle det kosta 900 miljoner kronor att åstadkomma den lagringskapacitet som ni kräver. Dessa kostnader kommer på våra telefakturor. Thomas Bodström vill inte vara med och betala detta, Joe Frans, utan det kommer på våra räkningar.

Men det värsta är den här integritetskränkningen. I ett telefonsamtal kan du inte få reda på innehållet, men det kan du när det gäller IP-telefoni och IT-kommunikation.

Anf. 5 JOE FRANS (s) replik:

Herr talman! Cecilia har ställt två konkreta frågor. Jag ska svara på dem.

När Telia presenterar ett sådant förslag vet både du och jag att det är en del av debatten. Det kommer inte att kosta några 900 miljoner. Låt oss vara sansade och utgå från fakta. Jag tror inte på den siffran.

Den andra frågan handlar om tant Agda eller farbror Mahmud och om de surfar och chattar med varandra. Det handlar inte om att man ska få reda på innehållet. Man kan mycket väl be teleoperatörerna redovisa vem som har haft kontakt med vem. Det är det som det handlar om.

Jag tror att Cecilia talar mot bättre vetande. Att det här kommer att leda till en viss effektivitet vet du, men du tar tillfället i akt och pratar om detta för att du tror att det är populärt. I själva verket tror jag att alla förstår att detta leder till en effektivare polisverksamhet.

Anf. 6 CECILIA MAGNUSSON (m) replik:

Herr talman! Det är mycket möjligt att Telias uträkningar är fel, men det Joe Frans, Thomas Bodström och Socialdemokraterna inte har uppgett om är vad det kommer att kosta. 12 miljoner kostar det för polisen i dag, men vad kommer den extra lagringskapaciteten att kosta? Redovisa det så att vi kan diskutera det här! Det är ju det som är det viktiga.

Vad gäller tant Agda finns det ett problem – kanske inte i dag, när det är goda människor som sitter vid makten. Men tiderna förändras. Det har varit annorlunda förr, och så kan det bli igen. De förslag som ni har kan bli ett väldigt kraftfullt verktyg i fel händer.

Anf. 7 JOE FRANS (s) replik:

Herr talman! Så lät det också när man en gång i tiden skulle ta fingeravtryck. Tiderna förändras, och det är just därför man ska reglera detta. I dag sker detta oreglerat – är det bättre, det? I dag utför teleoperatörerna redan lagring, och det är oreglerat. Jag tror att det är bättre att vi reglerar det.

Drivmedelsskatter

Anf. 8 ERLING WÄLIVAARA (kd):

Herr talman! Som ett mantra upprepar regeringen, med statsministern i spetsen förstås, att hela landet ska leva. Men när det gäller att ge förutsättningar för hela landet att leva, då lyser idéerna med sin frånvaro.

Tidigare var det paket som gällde. Någon minister kom regelbundet, som jultomten på julafton, upp till Norrland med en portfölj i handen och med löften om bidrag, hjälp och stöd.

Men det är inte budget som glesbygdens folk ropar efter. Vi står inte längre med mössan i hand och bugar för någon minister och väntar på att pappa staten ska komma med allmosor. Vi frågar efter reella förutsättningar.

Herr talman! Ett av de största gisslen som staten lägger på svenska folket är de orimliga skatterna på drivmedel. Nästan 70 % av vad jag som konsument betalar vid pumpen är skatt. För varje hundralapp ska staten ha 70 kr. Att betala mervärdesskatt, moms, på skatt är osunt för att inte säga rent ut korkat.

En barnfamilj i Kiruna betalar drygt 24 500 kr i bensinskatt varje år. På grund av den höga bensinskatten blir en matkasse i genomsnitt 100 kr dyrare på landsbygden än i tätorten. Lek med tanken att mjölken tar slut för en glesbygdsbo. Glesbygdsbon åker till tätorten för att köpa mjölk – à 107:50 kr per liter! Är detta rimligt?

Nåväl: Glesbygdsbon är inte så dum att han köper bara en liter – han köper två liter, och då blir det ju halva priset.

Vi kristdemokrater har som enda parti i Sveriges riksdag sagt: Nu får det vara nog. Vi halverar momsen på alla drivmedel – bensin, diesel, biobränsle och så vidare. Det innebär att priset på en liter bensin sänks med 1 kr och 30 öre. Det blir cirka en hundralapp mindre varje gång jag tankar min Volvo. För många familjer med låga inkomster kan den här hundralappen vara avgörande för om man kan skjutsa sina barn till träning eller ridning.

Det är också viktigt att klarlägga att momsen inte är någon miljöskatt. Miljöskatten är ca 5 kr per liter, och den rör vi inte.

Somliga hävdar att en sänkning av momsen skulle innebära att folk börjar köra som vettvillingar här i landet, men det tror jag inte alls. Folk kör när de är tvungna, och när det nu inte finns någon tunnelbana i Gällivare och Jokkmokk så är det bilen som gäller.

Anf. 9 PER ERIK GRANSTRÖM (s) replik:

Herr talman! Vi har konstaterat att Erling Wälivaara som företrädare för Kristdemokraterna har lagt fram förslag om att halvera momsen. När man tittar på övriga partier som ingår i den allians som Kristdemokraterna avser att regera ihop med kan man konstatera att de inte alls har motsvarande förslag.

Min fråga till Erling Wälivaara blir då: Om olyckan skulle hända att ni fick möjlighet att regera, hur stor skulle då momssänkningen komma att bli?

Ni har också ett gemensamt förslag om att lägga över mer kostnader på trafikförsäkringen för trafikolycksfallen. Hur mycket kommer trafikförsäkringen att öka i kostnad om Erling Wälivaara och hans tilltänkta regeringskolleger kommer att få bestämma i den här kammaren?

Anf. 10 ERLING WÄLIVAARA (kd) replik:

Herr talman! Kristdemokraternas politik står fast. Om vi kommer i majoritetsställning efter nästa val, vilket jag verkligen hoppas, så kom-

mer självklart förhandlingar att ske om frågan om halveringen av den här momsens.

Det vi gör i dag är att vi lägger fram det här för svenska folket. Det är 600 000 svenskar som säger att bensinskatten är för hög, och det är för dem vi lägger fram detta. Sedan blir det förhandlingar med våra allianspartier när vi har vunnit valet 2006.

Anf. 11 PER ERIK GRANSTRÖM (s) replik:

Herr talman! Vad jag kan konstatera av Erling Wälivaaras svar är att han i dag inte kan säga hur stor sänkningen av bensinskatten kommer att bli i en eventuell borgerlig regering. Det är ett väldigt bra klarläggande.

Men jag skulle vilja upprepa den andra frågan. Hur mycket kommer kostnaden för trafikförsäkringen att öka? Där är ni ju faktiskt överens.

Anf. 12 ERLING WÄLIVAARA (kd) replik:

Herr talman! För Kristdemokraterna gäller, också efter valet, halvering av moms. Jag vill bara klarlägga det.

När det gäller trafikförsäkringen är det ju så att ett försäkringsbolag har räknat på det här och jämfört det med den finska trafikförsäkringsmodellen, som vi förordar och har fört fram. Det har visat sig att det blir betydligt billigare när trafikförsäkringen får ta kostnaderna för skadorna i samhället.

Nationella minoriteter

Anf. 13 NINA LUNDSTRÖM (fp):

Herr talman! Häromdagen tog Katrina kontakt med mig. Hon berättade om hur hennes dotter, som tillhör en av landets fem nationella minoriteter, inte fick fortsätta att läsa sitt nationella minoritetsspråk. Dottern hade studerat språket under hela grundskolan då möjligheten hade funnits, men nu var det stopp – nu hade hon börjat i gymnasiet.

Den fråga man bör ställa sig inledningsvis är naturligtvis: Hur många vet att vi har fem nationella minoriteter, att de har en särställning i samhället och att Sverige år 2000 ratificerade Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter? Våra fem nationella minoriteter är samer, tornedalingar, Sverigefinnar, romer och judar. Ratificeringen innebar också att man specifikt skulle skydda minoritetsspråken och ge möjlighet för minoriteterna att använda sina språk.

Sverige har ett åtagande att stödja nationella minoritetsspråk och att ge individer större möjligheter att både använda dem och bevara dem.

När Sveriges minoritetsspråk utarmas trängs också mycket annat undan, inte minst kulturen. För bara någon dag sedan kunde vi läsa om Sveriges ursprungsbefolkning samerna och deras situation. De är de enda i EU som klassas som ursprungsbefolkning.

Vad borde man då göra? Jag menar att det vore dags att synliggöra de nationella minoriteterna, att i regeringsformen namnge de nationella minoriteterna och minoritetsspråken, att informera mer om de nationella minoriteternas rättigheter och möjligheter, att införa större möjligheter till modersmålsundervisning i skolan, att stärka minoritetsorganisationerna med 10 miljoner kronor per år under de kommande tre åren, vilket

Folkpartiet föreslagit, samt att i stället för att utvidga förvaltningsområdet till Mälardalen vad gäller finska språket faktiskt se till att skapa ett resurscentrum som gäller för alla i hela landet.

Det här vore några enkla åtgärder för att stärka de nationella minoriteterna. För visst är det konstigt att vi har lagstiftning, att vi har åtaganden, men i praktiken fungerar de inte för dessa personer.

Vad är då svaret till Katrina och hennes dotter? Ja, att hon naturligtvis borde få chansen. Och jag hoppas, eftersom deras möjligheter i dag är små, att vi får se en förändring. Åtminstone kommer jag och Folkpartiet att arbeta för att deras möjligheter utökas.

Polis – passfrågor

Anf. 14 HILLEVI ENGSTRÖM (m):

Herr talman! Allmänhetens förtroende för polisen är mycket viktigt. Det är till och med så att om polisen inte har allmänhetens förtroende minskar möjligheterna att förebygga och bekämpa brott i samhället. Därför är det allvarligt när polisen misslyckas med sina uppgifter, oavsett om det är en polis eller en civilanställd som ska utföra uppgifterna. Det menar jag har skett när det gäller de nya passen som infördes den 1 oktober i år.

I våras beslutade vi i riksdagen att nya säkrare pass med det som kallas biometrisk information skulle införas. Syftet med reformen var att det skulle bli säkrare och risken för missbruk av pass radikalt minska. Då förutsätter man som lagstiftare och riksdagsledamot att regeringen och dess myndighet polisen ska kunna genomföra reformen på ett acceptabelt sätt. Det är själva grunden när man fattar ett sådant beslut. Allmänheten ska inte drabbas på något annat sätt än att de tyvärr får en ökad kostnad och att giltighetstiden blir kortare.

I dag kan vi dock se att införandet inte alls blivit lyckat. Regeringen har inte gett polisen de instruktioner och resurser som behövs för att allmänheten ska kunna få sina pass inom de stipulerade fem dagarna. I stället har personer fått köa i timtal, de har missat resor, personalen har brutit ihop och fått nervösa besvär; någon har till och med drabbats av hjärtinfarkt.

Någon anpassning vad gäller resurser till polisen har inte heller skett beträffande öppethållande på tider när allmänheten vill komma och söka pass. Låt mig ge några korta exempel från polisen i Stockholms län. I Norrtälje har man helt slutat tillverka pass. I norrort, en polisstation norr om Stockholm, har man stängt för ombyggnad. I Norrtälje har man öppet kl. 9–11 och kl. 12–15, och en dag ända till kl. 18. I Täby har man öppet kl. 9–14 och en dag till kl. 18.

Det är klart att detta är helt oacceptabelt. Om vi stiftar en lag i riksdagen förutsätter jag som ledamot att regeringen ger myndigheterna möjligheter att genomföra den på ett acceptabelt sätt. När polisen inte klarar av sina uppgifter minskar ju förtroendet för myndigheten. Vid gränspolisen på Arlanda tillverkar man provisoriska pass, och vet ni vilka som gör det efter kontorstid? Jo, det är poliser som i stället för att bekämpa och förebygga brott och öka tryggheten på Arlanda sitter och gör pass. Det, herr talman, kan inte vara meningen med den här säkerhetsreformen.

(Applåder)

Anf. 15 MARGARETA PERSSON (s) replik:

Herr talman! Det är riktigt att det varit kaotiskt inför den 1 oktober och även efter den 1 oktober. Man har de resurser man behöver för att klara av detta. Bland annat tar vi ut mer i avgift för att framställa de nya passen, och det ska också täcka framställningen av dem.

Rikspolisstyrelsen hade ett avtal med Svenska Pass om att klara ett visst antal pass per dygn, vilka sedan skulle levereras inom fem dagar. Nu blev anstormningen både före och efter den 1 oktober mycket större än väntat, det är riktigt, och det fanns det inte produktionskapacitet för att klara av. Man har emellertid numera kommit i fatt och är på väg att klara av utfärdandet inom de utlovade fem dagarna.

Systemet som sådant fungerar. De som varit i en nödsituation har fått provisoriska pass och också getts förtur. Det är den riktiga informationen. Det har varit vissa introduktionsproblem, men man kommer att klara av det. När det gäller Stockholm är det en helt annan fråga. Den får vi ta sedan.

Anf. 16 HILLEVI ENGSTRÖM (m) replik:

Herr talman! Vi kan väl vara överens om att man inte klarat av detta såtillvida att människor missat sina resor, att de fått vänta i fyra fem timmar och att det på till exempel Arlanda är poliser som tillverkar pass i stället för att bekämpa brott.

Jag är rädd för, herr talman, att när man genomför försöket med biltullar 2006 kommer det att bli på samma sätt. Allmänheten blir drabbad, och längst ned i organisationen sitter några seriösa duktiga tjänstemän som får skäll och gnäll. De kommer att få utstå allmänhetens irritation över att systemet inte fungerar.

Oavsett om man tycker att biltullar är en bra reform eller inte finns det risk för att det inte dimensionerats rätt i fråga om personal och resurser – precis som när det gäller passfrågan – och jag är rädd för att det kommer att bli på samma sätt i januari 2006, nämligen att det ytterst är allmänheten som drabbas av något som vi lagstiftare beslutat om, även om vi moderater förstås inte var med på det förslaget.

Anf. 17 MARGARETA PERSSON (s) replik:

Herr talman! Nu handlar inte debatten om biltullar. Den frågan får vi ta sedan. Man anpassar naturligtvis dimensioneringen av personal till ett normaltillstånd, och sedan kan det uppstå sådana situationer som nu kring den 1 oktober – både före och efter – eftersom alla ville skaffa sig pass före det datumet.

När det gäller Stockholm och stängning av polisstationer för ombyggnad, eller vad det nu är, är det en sak för Stockholmspolisen att klara av. Jag tror säkert att de kommer att klara av normaltillståndet framöver och kan utfärda pass inom den stipulerade tiden fem dagar.

Anf. 18 HILLEVI ENGSTRÖM (m) replik:

Herr talman! Problemet är att det inte finns någon att ställa till svars när saker och ting inte fungerar i vårt samhälle och i rättssamhället. Inte förrän på valdagen 2006 kan man ställa någon till svars för att polisen inte klarar av sin uppgift.

Faktum kvarstår: Det här var ingen okänd reform. Man hade tid på sig men av något skäl fungerade det inte. Det kan ha varit tekniska problem, personalproblem, ekonomiska problem – jag vet inte riktigt var man ska söka problemets orsak. Problemet kvarstår dock. Människor har drabbats av en reform som skulle innebära säkrare och tydligare regler.

Vissa alkoholfrågor

Anf. 19 LINNÉA DARELL (fp):

Herr talman! Efter sommaren redovisade medierna rubriker som Hårt tryck på alkoholkliniker och Allt fler så kallade vanliga människor söker vård för sitt alkoholmissbruk. Bland dessa vanliga människor fanns ett ökande antal unga. Alldeles nyligen kunde vi också läsa att fler unga söker hjälp för sitt alkoholmissbruk.

Undersökningar rörande skolelevers dryckesvanor, som Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning – CAN – genomför årligen i årskurs 9 och gymnasiet årskurs 2, har under ett antal år visat en uppåtgående trend. Glädjande nog ser den nu ut att ha brutits vad gäller grundskoleeleverna. Dock ska vi inte glömma att totalkonsumtionen ändå är för hög, precis som totalkonsumtionen är oroväckande hög bland oss vuxna.

Kopplad till den nationella handlingsplanen för att förebygga alkoholskador finns Alkoholkommittén. I dess regi startade förra veckan en kampanj mot olaglig alkoholhandel till ungdomar. I ett pressmeddelande säger en företrädare för kommittén att många vuxna ännu inte förstått vilken stor förändring som skett när det gäller hur ungdomar får tag i alkohol.

Jag är inte säker på att vuxenvärlden är så okunnig. Tyvärr köper många vuxna på samma sätt som ungdomarna. Det låter kanske cyniskt att säga det, men det går nog att blunda för ungdomarnas inköp och konsumtion om man själv kan handla billigt på samma ställe.

Jag har aldrig kunnat förstå varför alkoholfrågan är så fruktansvärt laddad. De flesta av oss är måttlighetskonsumenter och borde kunna samtala om alkohol på samma sätt som vi kan tala med varandra om onyttig mat eller annat som ger skador vid överdriven användning. Sedan länge vet vi att var fjärde, eller till och med var tredje, sjukhussäng upptas av en patient som fått sitt vårdbehov direkt eller indirekt genom för hög alkoholförbrukning. En saklig debatt skulle alltså inte vara omöjlig att föra.

Vi vuxna måste sluta hyckla, och här borde vi politiker gå i bräsch. Det är inte av illvilja föräldrar och andra vuxna uppmärksammas på den allvarliga utvecklingen, och egentligen vet vi vuxna det, men vi vågar inte erkänna det. För våra barns och ungdomars skull måste vi dock alla tala klarspråk om alkoholens risker. Det handlar till exempel om att en icke färdigutvecklad kropp helt enkelt inte tål alkohol på samma sätt som en vuxen. Det handlar om att ju tidigare man börjar dricka, desto större är riskerna för alkoholproblem senare i livet. Det handlar också om vad unga killar och tjejer kan råka ut för i berusat tillstånd.

Sammanfattningsvis: Kampanj och upplysning behövs, men framför allt en attitydförändring hos vuxenvärlden. Vi måste kunna samtala om alkoholens negativa verkningar precis som vi kan tala om annat i vår vardag som kan åstadkomma skador. Här behövs tydliga vuxna, inte ett otydligt mumlande.

Anf. 20 ULRIK LINDGREN (kd):

Herr talman! Alla åhörare! Några zoner av livet ska vara helt alkohol- och drogfria – trafiken, arbetet, uppväxten och graviditeten. Det är de inte. Jag skulle vilja att vi fick en mycket stor debatt om att 30 % av alla blivande mödrar regelbundet dricker alkohol under graviditeten och att 100–150 barn per år föds med mycket grava alkoholskador.

För att jämföra och få en uppfattning om storleken på detta kan man tala om att vi har en neurosedynkatastrof per år i Sverige. Vi har inte tillräcklig upprördhet och förtvivlan över det.

Sverige skulle kunna göra mycket bättre. Vi skulle kunna förebygga väldigt mycket av de här skadorna.

Kristdemokraterna arrangerade förra veckan i riksdagen ett seminarium om graviditet och missbruk. Vid det seminariet framkom att den svenska frivilligvården skulle kunna fånga upp de allra flesta med missbruksproblem under graviditet och få ett stopp på alkohol och droger under graviditet om de gravida möttes i tid, vid graviditetstest, av mödravården och vid detta första möte med mödravården fick en handfast information och genomgång: Vilka alkoholvanor har du konkret – drink för drink, så att säga? Då kommer de flesta till besinning, och så får man ett slut på alkoholen under graviditeten.

Fortfarande är det dock vanligt att det första mötet med mödravården sker i tredje månaden. Dessförinnan kan givetvis väldigt mycket hända till allvarligt men för fostret.

För några få procent räcker inte frivilligvården. Missbruket fortsätter ändå under graviditeten, även om frivilligvården är taggad och väldigt på, så att säga. Norge har i det läget en möjlighet att ingripa med tvång. Det har inte Sverige. Representanterna från den norska tvångsvården kunde vid vårt seminarium visa att de med tvånget som en hjälpande ram uppnår mycket goda resultat på grund av innehållet i vården. Alla blir vinnare: Barnet slipper skadorna, och modern slipper det fruktansvärda skuldberget av att ha alkoholskadat sitt barn.

Varför har inte Sverige denna utbyggda frivilligvård, och varför har inte Sverige möjligheten att vårda med tvång? Ansvarig minister för missbruksfrågorna, Morgan Johansson, svarade på de här frågorna i riksdagen för ett halvår sedan i en interpellationsdebatt och i samband med ett betänkande som socialutskottet hade att behandla. Han var då så pass ödmjuk att han sade att han skulle återkomma med en ny alkoholpolitisk plan. Han skulle inhämta de norska erfarenheterna och sedan komma med något konkret till riksdagen.

Frågan nu är förstås: Vad tänker majoriteten göra för att mödravården ska nå de gravida i tid? Har majoriteten tagit del av de norska erfarenheterna? Har majoriteten dragit några slutsatser av informationen? När får vi samma möjligheter som Norge att göra något av det viktigaste, nämligen att skydda våra barn från alkoholskador?

Anf. 21 MARGARETA ISRAELSSON (s) replik:

Herr talman! Det är en mycket viktig fråga som Ulrik Lindgren tar upp, och också mycket svår. Delvis handlar det om på vilket sätt vi kan möta, precis som Ulrik Lindgren också pekar på, de gravida kvinnorna med frivilliginsatser.

Det vi ser en viss problematik i är att man samtidigt talar om ett tvång. Vad vi alla vill undvika, och det tror jag vi är helt överens om, är ju att kvinnor med missbruksproblem i stället för att söka upp den hjälp som finns till hands väljer att dra sig undan mödravården över huvud taget. Man kanske väljer att göra en helt legal abort i stället, och så uppnår vi inte de syften som vi har. De är egentligen två – för det första precis det som Ulrik Lindgren inleder med, att vissa tider i livet ska vara alkohol- och drogfria, för det andra att vi ska kunna mötas i goda samtal.

Anf. 22 ULRIK LINDGREN (kd) replik:

Herr talman! Margareta Israelsson svarar inte direkt på mina frågor om Sverige, socialministern, regeringen eller majoriteten nu har tagit del av de norska erfarenheterna, dragit några slutsatser av dessa och kommer med några förslag.

Det Margareta redovisar som hinder är den svenska rädslan för att mödrarna inte ska söka sig till mödravården utan kanske till och med i stället välja abort för att inte riskera att bli underkastade tvång. De erfarenheterna redovisar inte Norge. De känner inte till dem. I stället har de mötts av en stor tacksamhet från dessa kvinnor över att någon faktiskt gick in och tog ett beslut när de själva inte var beslutsförmögna.

Anf. 23 MARGARETA ISRAELSSON (s) replik:

Herr talman! Låt mig då först svara på den fråga som jag inte hann med i min tidigare replik. Det kommer en ny plan, och där får Ulrik Lindgren reda på de slutsatser som socialtjänstministern har dragit och vad som där läggs fram.

Det finns naturligtvis oerhört mycket likheter i Norden, och det finns också olikheter. Vad jag ändå skulle vilja att vi kunde vara överens om är att det inte finns någon skillnad i synen på att vi vill att de här kvinnorna ska kunna nås av frivilliginsatser, att vi vill att de ska komma till mödravården och att vi tycker att alla kvinnor, oavsett om de har ett missbruksproblem eller inte, ska undvika alkohol under graviditeten.

Anf. 24 ULRIK LINDGREN (kd) replik:

Herr talman! Det är naturligtvis A och O, som jag också sade i mitt anförande, att kvinnorna på frivillig väg får ett tillräckligt tidigt möte med mödravården så att ingenting eländigt behöver hända. Varför har inte majoriteten rullat ut det utan tvärtom låtit missbruksvården förfalla i tio år? Det är en stor fråga.

Sedan berättar Margareta Israelsson att det kommer en ny alkoholpolitisk plan. Ja, det har jag också förutsatt. Men ännu viktigare är ju att berätta för oss här i riksdagen och för svenska folket om innehållet i denna. Kommer man att ta vara på de norska erfarenheterna, eller hur blir det?

Anf. 25 LARS-IVAR ERICSON (c):

Herr talman! I våras kom ett mjukt paket till riksdagsledamöterna. I paketet fanns det föremål som jag nu har i min hand – en blöja. Frågan till oss löd: Skulle du vilja gå omkring i denna blöja i tolv timmar? Paketet kom från en intresseorganisation som ville uppmärksamma oss på hur demensvården fungerar i dagens svenska samhälle.

Några siffror: Minst 150 000 personer över 65 år lider av demenssjukdom. Varje år insjuknar 20 000. Omkring 10 000 personer yngre än 65 år får demensdiagnos. Några av dem är i 30-årsåldern.

Försök tänka dig in i hur det är att ha en mamma eller hustru som är 35 år och behöver vård!

Demens är obotligt, men sjukdomsförloppet kan bromsas upp genom rätt medicin, mental och känslomässig stimulans och social gemenskap. Därför är det så viktigt med utredning och diagnos för att utesluta andra sjukdomar. Men bara tre av tio får prova mediciner. I stället blir det vård utförd av utslitna anhöriga eller utbildad personal.

Det jag nu har nämnt kan tyckas som en svartmålning, men när det gäller demensvård har den inte uppnått samma nivå som till exempel vård av personer med hjärtbesvär.

Vi måste höja kunskapen om demenssjukdomarna hos allmänheten och hos dem som vårdar. Framför allt behövs det bättre kunskaper inom primärvården, så att den kan slussa personer vidare till specialistmottagningar, minnesmottagningar.

Mera resurser måste tillföras den neurovetenskapliga forskningen, och vi behöver få en större medvetenhet hos kommunerna och sjukvården om att vården av yngre och medelålders dementa kräver större insatser än vad som finns i dag. Yngre människor har andra intressen och en annan livsstil än äldre. De är fortfarande fysiskt aktiva, och när de inte längre kan bo hemma är det viktigt att de erbjuds ett boende som är anpassat för deras speciella behov. Vi måste få flera sådana boenden som ett komplement till omsorgen om äldre demenssjuka, och detta har vi från Centerpartiet fört fram i många olika sammanhang.

Låt mig få avsluta genom att citera Kjell-Olof Feldt: Det är långt fler människor som går under på grund av att hjärnan slutar att fungera än på grund av cancer.

Ja, demenssjukvården är en utmaning för oss som politiker och som medmänniskor. Här måste alla goda krafter samverka för att vi ska få bättre förutsättningar så att de som i dag drabbas av demens får en adekvat vård.

Anf. 26 KRISTINA ZAKRISSON (s) replik:

Herr talman! Det är sant att många fler får diagnosen demenssjukdom i dag än för ett antal år sedan. Som Lars-Ivar Ericson säger är det både yngre och äldre, men det är klart att det är många fler äldre. Och i dag blir många fler mycket äldre än för ett antal år sedan, så att vi har en utmaning i att kunna vårda alla dem som behöver vård.

Allmän debattimme

När det gäller demenssjukdomar tycker jag ändå att det har blivit betydligt bättre. För bara något år sedan kunde man höra folk prata om de dementa som något slags homogen grupp. Precis som Lars-Ivar Ericson säger är det både yngre och äldre som drabbas av demenssjukdom.

Jag tror också att det behövs mer utbildning, och vi behöver höja kompetensen. Det har vi också gjort. Regeringen har tagit initiativ till och beslutat om Kompetensstegen just för kompetensutveckling hos personalen som jobbar inom äldreomsorgen. Det behövs säkert på många fler områden. Men det handlar just om det här med att öka kompetensen och att inte alltid bara tala om att det behövs fler händer i vården. De som använder händerna i vården använder också hjärnan och behöver få stimulering och kompetensutveckling.

Jag tror att vi måste fortsätta att jobba mer på just det här området, men vi har tagit många bra steg på vägen.

Anf. 27 LARS-IVAR ERICSON (c) replik:

Herr talman! Det är glädjande att det tas steg på vägen, och det är särskilt viktigt att man har upptäckt att de som är dementa i dag inte är en homogen grupp. Det finns många olika behov, och det behövs mycket tid och kunskap för att skapa det lugn och den trygghet som behövs för att ge de bästa förutsättningarna.

De dementa har hamnat i en svår situation. Då är det viktigt att göra det så bra som möjligt för dem. Och det är mycket intressant att man har upptäckt att det finns yngre och medelålders dementa som har alldeles speciella behov när det gäller vården och att man också tänker på deras anhöriga.

Infrastruktur – särskilt E 22

Anf. 28 JEPPE JOHNSSON (m):

Herr talman! Det är mer än 15 år sedan muren och järnridån föll. Och sedan 2004 är länderna på andra sidan Östersjön med i EU.

Östersjön, som tidigare var en vallgrav som hindrade kontakt, är i dag faktiskt en bro mellan sydöstra Sverige, ja hela Sverige, och de nya EU-länderna på andra sidan Östersjön. Östersjöhandeln har mer än fördubbplats det senaste decenniet, och en stor, mycket stor, fortsatt expansion är beräknad.

Herr talman! Jag ska fortsätta med två citat från tre likalydande motioner i årets motionsflod:

”E 22 från Malmö till Norrköping har en mycket stor betydelse för sydöstra Sverige. De fyra berörda länen Skåne, Blekinge, Kalmar och Östergötland och dess kommuner och företag har länge arbetat för en utbyggnad av E 22.”

Lite längre ned i de tre motionerna skriver man så här:

”De flesta är överens om sambandet mellan tillväxt och jobb. Att det behövs bra infrastruktur och utbildning för att företagen skall få arbetskraft och de arbetssökande få jobb även på mindre orter. Bättre kommunikationer och bättre förutsättningar för företagen ökar förutsättningarna för fler jobb i alla delar av landet.”

Herr talman! De här tre motionerna är undertecknade av inte mindre än 24 socialdemokrater, vilket hedrar dem, måste jag säga.

Jag själv och ett antal av mina kolleger står bakom en motion om E 22:an, och vi delar till fullo er uppfattning – ni 24 socialdemokrater som har skrivit detta. Vi borde kunna åstadkomma någonting tillsammans, men ni samarbetar med partier som inte gillar vägar.

I stället för att ta till vara möjligheterna och satsa på upprustning av E 22 gör er regering faktiskt tvärt emot. Ni gör brandkårsutryckningar och konfiskerar redan avsatta medel till E 22:an.

Herr talman! Vi moderater har i vår alternativbudget föreslagit att det ska satsas 7 miljarder mer på vägar de kommande två åren. För de 7 miljarderna, herr talman, skulle man kunna få mycket E 22, om viljan hade funnits.

Socialdemokrater, både ni som har motionerat och naturligtvis alla ni övriga! Jag tycker att ni måste upp till bevis.

En fortsatt utbyggnad av landets motorvägsnät är nödvändig, och vi moderater har sedan länge prioriterat E 22:an. I en kommittémotion från förra året skriver vi så här:

”E 22 bör byggas ut till en högre standard för att de förutsättningar som Öresundsbron och EU:s utvidgning skapar för expansion i sydöstra Sverige skall kunna tas tillvara.”

Herr talman! Alla talar om tillväxt, men livsnerven i sydöstra Sverige, E 22:an, får ingen näring av regeringen och dess vägfientliga samarbetspartner.

Anf. 29 HANS STENBERG (s) replik:

Herr talman! Jag tror att Jeppe Johnsson och jag är överens om att den satsning som gjordes på Trollhättepaketet var helt nödvändig för att säkra svensk bilindustris fortlevnad i den delen av landet. Jag tror också att vi är överens om att det var tråkigt att vi för att kunna finansiera det var tvungna att lyfta ut en del angelägna projekt ur planen. Men vi såg ingen annan möjlighet, eftersom vi känner att vi också måste ta ett ekonomiskt ansvar för att hantera landets ekonomi.

Nu har Moderaterna genom att föreslå försämringar för arbetslösa, för förtidspensionärer och för sjuka och genom att fördubbla försäkringspremierna för bilisterna lyckats skrapa ihop lite mer pengar till vägområdet. Och det kan väl vara bra.

Nu säger Jeppe Johnsson att de pengarna ska användas till E 22. Jag vill ställa frågan: Är det verkligen så? Är Moderaterna klara över att det är den prioriteringen som ska gälla? I så fall är det ett klart besked till alla de andra projekt i landet som ströks i samband med Trollhättepaketet.

Anf. 30 JEPPE JOHNSSON (m) replik:

Herr talman! Det finns ett ordspråk som lyder: När krubban är tom bits hästen. Krubban var tom när det blev akut, i den elfte timmen, när det gällde Trollhättan. Då tog man från E 22:an. Det berodde, Hans Stenberg, på underlåtenhetssynder, på att ni inte hade lyssnat på dem i Trollhättan innan.

Ni har inte heller lyssnat på Olofström där Volvo har en stor anläggning. Där har man gång på gång påtalat att det blir ett nytt Trollhättan om man inte får tvärleden. Nu var det E 22:an som vi skulle prata om, men det finns en ryggsäck till, Hans Stenberg. Ta i den innan ni behöver göra en ny akututryckning.

När det gäller de 7 miljarderna räcker de faktiskt till ganska mycket motorväg, och E 22:an är ett av de projekt som vi har uppmärksammat. Vi har uppmärksammat flera. Våra pengar räcker säkert inte till allt, men era räcker nästan inte till någonting annat än järnvägar i Norrland.

Anf. 31 HANS STENBERG (s) replik:

Herr talman! De projekt som lyftes ut i samband med Trollhättepaketet är angelägna. Det är också angeläget att satsa mer på infrastruktur. Vi socialdemokrater vill göra det; vi vill lyfta in det här i planen igen och satsa mer på infrastruktur i takt med att vi har ett samhällsekonomiskt läge och en ekonomi i statens budget som tillåter det.

Men vi är inte beredda att göra den satsningen på bekostnad av de arbetslösa, de sjuka och förtidspensionärerna. Vi är inte heller beredda att göra det på bekostnad av fördubblade trafikförsäkringspremier för bilisterna.

Jag tycker att man borde vara lite tydligare från Moderaterna och säga att 7 miljarder inte räcker till hela landets vägnät, vilket ni försöker ge sken av.

Anf. 32 JEPPE JOHNSON (m) replik:

Herr talman! Jag är mycket medveten om att 7 miljarder inte räcker såsom vägarna har skötts i det här landet. Men nu sade jag 7 miljarder under två år, Hans Stenberg. Efter de två åren ser vi ytterligare två år och så vidare. Då kan vi komma med mer pengar.

Ni vill satsa, säger ni. Men vad säger era samarbetspartner? De säger nej. Där sitter ni i en rävsax. Ni har sålt er för maktens skull till Miljöpartiet och Vänstern. Så länge det varar får vi nog vänta på motorväg i sydöstra Sverige.

Anf. 33 CHRISTER ADELSBO (s) replik:

Herr talman! Jag får först och främst tacka Jeppe för den reklam som han gjorde för vår motion. Det är inte ofta vi har en moderat som står och citerar en sossemotion, så det får vi tacka för. Det är mycket riktigt som du sade här, Jeppe. E 22:an från Malmö till Norrköping har en mycket stor betydelse för sydöstra Sverige.

Det är också därför det råder bred politisk enighet i de fyra länen om hur viktigt det är med utbyggnaden av E 22:an. I Vägverkets nationella plan för utbyggnad mellan 2004 och 2015 ingår inte E 22:an. Därför har vi samarbetat i de fyra länen över partigränser i många år med frågan. Därför ser vi det som viktigt att regeringen ser över möjligheterna till att tidigarelägga byggnadsstarten för de återstående delarna av E 22:an.

Men det finns också tecken som är positiva. Den 6 oktober meddelade Ulrica Messing vid en träff med företrädare för politik och näringsliv i Skåne att regeringen ger Vägverket direktiv att åter lyfta in trafikplats Råby i den nationella väghållningsplanen.

Anf. 34 JEPPE JOHNSON (s) replik:

Herr talman! Christer Adelsbo! Det är glädjande för mig att se att 24 socialdemokrater från de här länen har motionerat. Det är därför jag ser ett visst hopp. Men vilken framgång har ni med övriga socialdemokrater, med Miljöpartiet och med Vänsterpartiet?

Jag är glad att det finns en bred politisk enighet i de tre länen. Det är bara så oerhört märkligt att ni inte kan få igenom det här på ett vettigt sätt. Kan ni inte få mer pengar till vägar i er budget, och kanske ta lite grann från en del järnvägar som inte ens Godstransportdelegationen anser att vi ska ha?

Anf. 35 CHRISTER ADELSBO (s) replik:

Herr talman! Det är faktiskt fyra län som kämpar om frågan, och inte tre.

Statens ekonomi tillåter inte alltid att man gör hur många satsningar som helst. Precis som vi har varit inne på här så var vi ju överens om att de satsningar som vi gjorde i Trollhättepaketet var nödvändiga.

Men det finns också andra alternativ som man kan jobba med. Det har vi bland annat tagit upp i en motion från Socialdemokraterna. Ett alternativ är de så kallade OPS-lösningarna – offentlig–privat samverkan. Erfarenheterna av detta är ganska goda i Finland, Norge och Danmark. Där har man ju jobbat med detta. Hur ser du på det, Jeppe?

Anf. 36 JEPPE JOHNSON (m) replik:

Herr talman! Jag är glad att Christer Adelsbo tog upp det här. Christer och tre andra socialdemokrater är de enda som har motionerat om OPS-lösningen. Vi har motionerat om något som kallas för PPP-lösning. Det är snarlikt.

Men, Christer Adelsbo, där är ni bara fyra! Ni kan söka samarbete med oss. Har Vänstern veto när det gäller detta? Jag vet att Christer inte har rätt till någon mer replik, men jag kan svara på frågan själv: Vänstern skulle aldrig köpa detta.

Ni samarbetar med fel män och kvinnor om vi ska kunna få vettiga vägar i sydöstra Sverige, vilket vi beklagar. I Sverige har vi 17 centimeter motorväg per person. I Blekinge är det 7 centimeter och i Kalmar 3 centimeter per person.

Grundlagen

Anf. 37 BJÖRN VON DER ESCH (kd):

Herr talman! Antingen blev jag och även övriga i konstitutionsutskottet och därmed hela riksdagen grundlurade våren 2002 eller så har Lagrådet begått det här årtiondets fadäs.

Ungefär så uttryckte sig konstitutionsutskottets mest erfarna ledamot i somras – detta sedan våra högsta jurister avslöjat att medborgarna blivit berövade sitt grundlagsfästa politiska medbestämmande. Kaos utbröt, och locket har lagts på. Det gäller såväl riksdag som medier.

Våra högsta jurister i Lagrådet avslöjade nämligen den 28 juni i år att medborgarna hade frångåtits rätten att genom allmänna val påverka grundlagsändringar. I stället för att – såsom föreskrivs – kräva två beslut

och allmänna val däremellan för att ändra grundlagen kan det numera räcka med ett enda beslut. Allmänna val där folket kan säga sitt behövs inte, och den ändrade texten behöver inte ens skrivas in i grundlagen – ett effektivt hinder för medborgarnas insyn.

För maktöverlåtelse till EU som kräver grundlagsändringar behöver folket således inte längre tillfrågas. Vårt självbestämmande över skogar, vatten, sjöar, jakt och fiske och energi – ja, över alla Sveriges rika naturtillgångar – kan numera överlämnas till EU utan att folket tillfrågas.

Aldrig i vår demokratiska historia har folket blivit fråntaget grundlagsfäst medbestämmande så hänsynslöst. Värst av allt är att det har skett under total tystnad och utan debatt. Så länge medierna tiger måste medborgarna själva skaffa sig information. Det kan de göra på www.lagradet.se vad gäller yttrandet och på www.europaportalen.se.

I en demokrati är det respekten för grundlagarna som garanterar medborgarna deras inflytande i politiken. Genom att riksdagen har mörklagt hur grundlagarna sattes ur spel 2002 har medborgarna förlorat sitt rättmätiga inflytande utan att de känner till det. Det är inget mindre än en demokratisk katastrof. Demokratisk anständighet kräver därför att Lagrådets avslöjanden snarast kommer till allmänhetens kännedom. Riksdagen måste lägga alla korten på bordet!

Fastighetsskatten

Anf. 38 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Herr talman! Jag noterar att inget av våra statsråd har hunnit hit i dag. Jag tycker att det är bra, för det visar säkert att de arbetar hårt och intensivt med andra frågor på andra platser.

Jag skulle vilja tala något om fastighetsskatten och om de blå kuvert som hundratusentals människor just nu har fått hem och brottas med innehållet i. Vi ska tydligen veta när köket reparerades, vilken färg det är på kaklet och så vidare.

Jag brukar alltid ställa en enda fråga när det gäller fastighetsskatten. Den höjs och höjs, och det kommer den att göra även för hyresgäster. Det är allmän fastighetstaxering år 2007. Alla hyresgäster i detta land kommer att få höjda fastighetsskatter, även om det talas väldigt lite om det.

Min fråga är en enda. När vi nu får allt högre boendekostnader – vad ska då vanliga människor spara in på? Man får alltid den motsatta frågan, nämligen den om vad staten ska spara in på. Det är naturligtvis också en viktig fråga. Staten måste ju få ständigt ökade skatteintäkter. Det har jag förståelse för. Det måste hanteras, och vi måste ha ett bra skattesystem. Det är inte den frågan det gäller.

Jag tycker att den allra viktigaste frågan är en helt annan. Vad ska vanliga människor spara in på när de får höjda skatter med hundratal kronor per månad – några till och med tusentals kronor per månad?

Fastighetsskatten strider mot tre grundläggande principer, herr talman. Den strider mot principen skatt efter bärkraft för det första. För det andra strider den mot likviditetsprincipen. Man kan inte sälja en gavel eller ett fönster, inte ens källaren för att ha råd till att betala fastighetsskatten. Det är först när man säljer en fastighet som man har råd. Den strider också mot en tredje princip, att vi ska kunna påverka våra skatter. Nu spelar det stor roll var man bor i landet, vilka grannar man har och

vilka inkomster de har, hur mycket de kan köpa huset för. Då åker min skatt upp. Det är ju alldeles tokigt.

Allra sist, herr talman, vill jag säga att vi måste ha ett bra skattesystem i det här landet. Det är oändligt viktigt att det har legitimitet. Vår käre finansminister Pär Nuder tyckte i en debatt som jag hade med honom alldeles nyligen att det är bra. I år är det 119 000 människor som slår i taket och inte kan betala hela sin fastighetsskatt. Det ökar till 202 000 nästa år. Jag tycker att det är ett väldigt bekymmer att alltfler personer i det här landet inte har råd att betala de skatter som majoriteten i Sveriges riksdag, som jag dessbättre inte tillhör, beslutar att de ska betala. Det tycker jag är ett jättebekymmer. Vad ska de spara in på?

Anf. 39 TALMANNEN:

Det fick bli sista ordet för dagens allmänna debattimme. Tack så mycket!

Prot. 2005/06:21
26 oktober

Allmän debattimme

2 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 20 oktober.

3 § Ledighet

Talmannen meddelade att *Sonja Fransson* (s) ansökt om fortsatt sjukledighet under tiden den 1 november–1 december.

Kammaren biföll denna ansökan.

Talmannen anmälde att *Ann-Christin Ahlberg* (s) skulle fortsätta att tjänstgöra som ersättare för Sonja Fransson.

Talmannen meddelade att *Johan Pehrson* (fp) ansökt om föräldraleddighet under tiden den 10 januari–10 februari 2006.

Kammaren biföll denna ansökan.

Talmannen anmälde att *Anna Ågerfalk* (fp) skulle inträda som ersättare för Johan Pehrson.

4 § Anmälan om kompletteringsval till konstitutionsutskottet och justitieutskottet

Talmannen meddelade att Folkpartiets riksdagsgrupp anmält Inger Gustafsson som suppleant i konstitutionsutskottet under Tobias Krantzs ledighet och Anna Ågerfalk som suppleant i justitieutskottet under Johan Pehrsons ledighet.

Talmannen förklarade vald *under tiden den 1 december 2005–28 februari 2006* till

suppleant i konstitutionsutskottet
Inger Gustafsson (fp)

Talmannen förklarade vald *under tiden den 10 januari–10 februari 2006* till

suppleant i justitieutskottet
Anna Ågerfalk (fp)

5 § Meddelande om ändring i kammarens sammanträdesplan

Talmannen meddelade att ett meddelande om ändring i kammarens sammanträdesplan *fredagen den 28 oktober* delats ut till kammarens ledamöter.

6 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Proposition
2005/06:39 till skatteutskottet

Framställning
2005/06:RRS8 till socialförsäkringsutskottet

Redogörelse
2005/06:RRS7 till bostadsutskottet

7 § Återsändande av tredjelandsmedborgare via Sverige

Föredrogs
socialförsäkringsutskottets betänkande 2005/06:SfU3
Återsändande av tredjelandsmedborgare via Sverige (prop. 2004/05:168).

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 12 §.)

8 § Åtgärder inom sjöfartsskyddet, m.m.

Prot. 2005/06:21
26 oktober

Föredrogs
trafikutskottets betänkande 2005/06:TU2
Åtgärder inom sjöfartsskyddet, m.m. (prop. 2004/05:156).

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 12 §.)

9 § Statens upplåning och skuldförvaltning

Föredrogs
finansutskottets betänkande 2005/06:FiU12
Statens upplåning och skuldförvaltning (skr. 2004/05:104).

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 12 §.)

10 § Ändring i upphovsrättslagen

Föredrogs
lagutskottets betänkande 2005/06:LU3
Ändring i upphovsrättslagen.

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 12 §.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 10.04 på förslag av talmannen att ajournera
förhandlingarna till kl. 16.00 då votering skulle äga rum.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 16.00.

11 § Beslut om ärende som slutdebatterats den 19 oktober

SoU7 Tilläggsdirektiv till Assistanskommittén
Kammaren biföll utskottets förslag.

12 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

SfU3 Återsändande av tredjelandsmedborgare via Sverige
Kammaren biföll utskottets förslag.

TU2 Åtgärder inom sjöfartsskyddet, m.m.
Kammaren biföll utskottets förslag.

FiU12 Statens upplåning och skuldförvaltning
Kammaren biföll utskottets förslag.

LU3 Ändring i upphovsrättslagen
Kammaren biföll utskottets förslag.

13 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades

Propositioner

2005/06:35 Lag om omvandling av fängelse på livstid

2005/06:37 EU:s insolvensreglering

2005/06:38 Trygghet, respekt och ansvar – om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever

Motioner

med anledning av prop. 2005/06:11 Maskeringsförbud

2005/06:Ju1 av Rolf Olsson m.fl. (v)

2005/06:Ju2 av Beatrice Ask m.fl. (m)

2005/06:Ju3 av Johan Pehrson m.fl. (fp)

2005/06:Ju4 av Stina Larsson m.fl. (c)

2005/06:Ju5 av Martin Andreasson och Karin Pilsäter (fp)

2005/06:Ju6 av Leif Björnlod m.fl. (mp)

med anledning av prop. 2005/06:19 Beskattning av statligt anställda under utlandsstationering m.m.

2005/06:Sk1 av Per Landgren m.fl. (kd)

med anledning av prop. 2005/06:27 Leveranssäkra elnät

2005/06:N4 av Jörgen Johansson (c)

2005/06:N5 av Ingvar Svensson (kd)

2005/06:N6 av Eva Flyborg m.fl. (fp)

2005/06:N7 av Per Bill m.fl. (m)

2005/06:N8 av Mikael Oscarsson m.fl. (kd)

Anmäldes att följande interpellationer framställdes

den 26 oktober

2005/06:68 av *Annelie Enochson* (kd) till justitieminister Thomas Bodström

Radio Islam

2005/06:69 av *Roger Tiefensee* (c) till vice statsminister Bosse Ringholm
Idrottsklubbarnas villkor

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 8 november.

15 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 25 oktober

2005/06:226 av *Louise Malmström* (s) till statsrådet Lena Hallengren
Statsbidragssystemet för folkbildningen

2005/06:227 av *Axel Darvik* (fp) till statsrådet Ibrahim Baylan

Fördjupningskurser på gymnasiet

2005/06:228 av *Jeppe Johnsson* (m) till statsrådet Hans Karlsson

Högriskskydd för arbetsgivare som anställer långtidssjukskrivna

2005/06:229 av *Inger Davidson* (kd) till utbildnings- och kulturminister

Leif Pagrotsky

Tandvårdsreformen och tillgången på tandläkare

2005/06:230 av *Ulf Sjösten* (m) till justitieminister Thomas Bodström

Straffskalorna

2005/06:231 av *Maria Larsson* (kd) till justitieminister Thomas Bodström

Diskriminering av utländska kvinnor i rättsväsendet

2005/06:232 av *Marietta de Pourbaix-Lundin* (m) till utbildnings- och

kulturminister Leif Pagrotsky

Direkttextning i SVT

2005/06:233 av *Marietta de Pourbaix-Lundin* (m) till jordbruksminister

Ann-Christin Nykvist

Äganderätten och fritt handredskapsfiske

2005/06:234 av *Henrik S Järrel* (m) till justitieminister Thomas Bodström

Översyn av överflyttningslagen och utvärdering av domstolarnas tillämpning av Haagkonventionen

den 26 oktober

2005/06:235 av *Sven Gunnar Persson* (kd) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist

Besiktning av hjortkött

2005/06:236 av *Birgitta Ohlsson* (fp) till utrikesminister Laila Freivalds
Valet i Tanzania och på Zanzibar

2005/06:237 av *Erling Wälivaara* (kd) till statsrådet Ulrica Messing
Åtgärder mot oregistrerade mobilabonnemang

2005/06:238 av *Luciano Astudillo* (s) till statsrådet Lena Hallengren
Moskén i Malmö

2005/06:239 av *Ewa Björling* (m) till utrikesminister Laila Freivalds
Sveriges ställningstagande gällande sanktioner mot Syrien

2005/06:240 av *Gudrun Schyman* (-) till statsrådet Ylva Johansson
Stöd till RFSL:s brottsofferjour

2005/06:241 av *Erling Wälivaara* (kd) till statsrådet Ulrica Messing
Fungerande transportvägar för Norrbottens företag

2005/06:242 av *Heli Berg* (fp) till statsrådet Lena Sommestad
Miljöprovning av krematorier

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 8 november.

16 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 25 oktober

2005/06:207 av *Kenneth Lantz* (kd) till justitieminister Thomas Bodström

Polisens utredningar av försäkringsfusk

den 26 oktober

2005/06:152 av *Anita Sidén* (m) till statsrådet Morgan Johansson
Dödligt fågelvirus

2005/06:153 av *Mariam Osman Sherifay* (s) till justitieminister Thomas Bodström

Toleransnivån i fråga om hets mot folkgrupp

2005/06:154 av *Christina Axelsson* (s) till statsrådet Hans Karlsson
Arbetsmiljöarbetet vid Connex

2005/06:156 av *Gustav Fridolin* (mp) till justitieminister Thomas Bodström

Xenofobi inom poliskåren

2005/06:158 av *Karin Pilsäter* (fp) till statsrådet Sven-Erik Österberg
Myndigheter och obeställd e-postreklam

2005/06:159 av *Åsa Torstensson* (c) till justitieminister Thomas Bodström
Hemlig telefonavlyssning

2005/06:160 av *Anita Brodén* (fp) till statsrådet Lena Sommestad
Ansökningshantering för täktverksamhet

2005/06:162 av *Ingegerd Saarinen* (mp) till statsrådet Lena Sommestad
Kolkraft och utsläppsrätter

2005/06:163 av *Ingegerd Saarinen* (mp) till statsrådet Lena Sommestad
Fossilbränsleprojekt

2005/06:165 av *Henrik von Sydow* (m) till utrikesminister Laila Freivalds
Libanesiska medborgare i Syriens fångelser

2005/06:166 av *Cecilia Widegren* (m) till utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky
Biomedicinsk forskning och handhavandet av djurförsök

2005/06:167 av *Cecilia Widegren* (m) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist
Regler för handhavande av försöksdjur och forskningens möjligheter

2005/06:168 av *Cecilia Widegren* (m) till näringsminister Thomas Östros
FoU och användande av försöksdjur

2005/06:169 av *Henrik von Sydow* (m) till näringsminister Thomas Östros
Regeringens syn på Lettlands EU-medlemskap

2005/06:170 av *Erling Wälivaara* (kd) till finansminister Pär Nuder
Konverteringsstöd för byte av uppvärmningssystem i småhus

2005/06:172 av *Birgitta Ohlsson* (fp) till utrikesminister Laila Freivalds
Stöd för Burmaresolution i FN:s säkerhetsråd

2005/06:173 av *Cecilia Wigström* (fp) till utrikesminister Laila Freivalds
Utbildning av irakiska soldater

2005/06:175 av *Ewa Thalén Finné* (m) till samhällsbyggnadsminister Mona Sahlin
Risk för effektbrist

2005/06:176 av *Torsten Lindström* (kd) till utrikesminister Laila Freivalds
Sveriges kulturella utbyte med Vitryssland

2005/06:178 av *Carina Hägg* (s) till näringsminister Thomas Östros
Statliga företag och Svenskt Näringsliv

2005/06:179 av *Annelie Enochson* (kd) till justitieminister Thomas Bodström
Stöd till brottsoffer

2005/06:183 av *Lars Gustafsson* (kd) till finansminister Pär Nuder
Investeringsstöd för konvertering av värme i bostadshus

2005/06:185 av *Johan Löfstrand* (s) till statsrådet Hans Karlsson
Ansvaret för beslutsfattare vid arbetsmiljöbrott

2005/06:186 av *Henrik von Sydow* (m) till justitieminister Thomas Bodström
Pressfriheten och ett europeiskt betalningsföreläggande

2005/06:190 av *Lennart Fremling* (fp) till statsrådet Lena Sommestad
Flexibla mekanismer i klimatpolitiken

2005/06:191 av *Erik Ullenhag* (fp) till statsrådet Hans Karlsson
Förtroendevalda och a-kassan

2005/06:194 av *Charline Pålsson* (kd) till finansminister Pär Nuder
Avdrag för kostnad för byte till energisnål uppvärmning i bostäder
2005/06:195 av *Inger Davidson* (kd) till utbildnings- och kulturminister
Leif Pagrotsky
Sveriges förberedelser inför Bolognaprocessen
2005/06:196 av *Gustav Fridolin* (mp) till justitieminister Thomas Bod-
ström
Upprättelse för personer som blir utsatta i polisjakt
2005/06:197 av *Carina Hägg* (s) till vice statsminister Bosse Ringholm
Åtgärder mot prostitution under VM i fotboll i Tyskland
2005/06:199 av *Anders Larsson* (c) till näringsminister Thomas Östros
Bolagsverkets kontrollrutiner
2005/06:200 av *Anders Larsson* (c) till justitieminister Thomas Bod-
ström
Bolagsverkets kontrollrutiner och brottsförebyggande arbete
2005/06:203 av *Ingegerd Saarinen* (mp) till samhällsbyggnadsminister
Mona Sahlin
Byggandet av ett koleldat kraftvärmeverk i Rumänien
2005/06:205 av *Charline Pålsson* (kd) till statsrådet Lena Hallengren
CSN:s beslut om inackorderingstillägg
2005/06:206 av *Per Landgren* (kd) till finansminister Pär Nuder
Fastighetsskatt och värdeår

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 8 november.

17 § Kammaren åtskildes kl. 16.01.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdets början till ajourneringen kl. 10.04 och
av andre vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

LISBET HANSING ENGSTRÖM

/Monica Gustafson

1 § Allmän debattimme	1
<i>Trafikdatalagring.....</i>	<i>1</i>
Anf. 1 CECILIA MAGNUSSON (m)	1
Anf. 2 TALMANNEN.....	2
Anf. 3 JOE FRANS (s).....	2
Anf. 4 CECILIA MAGNUSSON (m) replik	2
Anf. 5 JOE FRANS (s) replik.....	3
Anf. 6 CECILIA MAGNUSSON (m) replik	3
Anf. 7 JOE FRANS (s) replik.....	3
<i>Drivmedelsskatter.....</i>	<i>3</i>
Anf. 8 ERLING WÄLIVAARA (kd).....	3
Anf. 9 PER ERIK GRANSTRÖM (s) replik	4
Anf. 10 ERLING WÄLIVAARA (kd) replik	4
Anf. 11 PER ERIK GRANSTRÖM (s) replik.....	5
Anf. 12 ERLING WÄLIVAARA (kd) replik	5
<i>Nationella minoriteter</i>	<i>5</i>
Anf. 13 NINA LUNDSTRÖM (fp).....	5
<i>Polis – passfrågor.....</i>	<i>6</i>
Anf. 14 HILLEVI ENGSTRÖM (m).....	6
Anf. 15 MARGARETA PERSSON (s) replik.....	7
Anf. 16 HILLEVI ENGSTRÖM (m) replik	7
Anf. 17 MARGARETA PERSSON (s) replik.....	7
Anf. 18 HILLEVI ENGSTRÖM (m) replik	7
<i>Vissa alkoholfrågor</i>	<i>8</i>
Anf. 19 LINNÉA DARELL (fp)	8
Anf. 20 ULRIK LINDGREN (kd).....	9
Anf. 21 MARGARETA ISRAELSSON (s) replik	10
Anf. 22 ULRIK LINDGREN (kd) replik	10
Anf. 23 MARGARETA ISRAELSSON (s) replik	10
Anf. 24 ULRIK LINDGREN (kd) replik	10
<i>Demensvården</i>	<i>11</i>
Anf. 25 LARS-IVAR ERICSON (c)	11
Anf. 26 KRISTINA ZAKRISSON (s) replik.....	11
Anf. 27 LARS-IVAR ERICSON (c) replik.....	12
<i>Infrastruktur – särskilt E 22.....</i>	<i>12</i>
Anf. 28 JEPPE JOHNSSON (m).....	12
Anf. 29 HANS STENBERG (s) replik.....	13
Anf. 30 JEPPE JOHNSSON (m) replik.....	13
Anf. 31 HANS STENBERG (s) replik.....	14
Anf. 32 JEPPE JOHNSSON (m) replik.....	14
Anf. 33 CHRISTER ADELSBO (s) replik.....	14
Anf. 34 JEPPE JONSSON (s) replik	15
Anf. 35 CHRISTER ADELSBO (s) replik.....	15
Anf. 36 JEPPE JOHNSSON (m) replik.....	15
<i>Grundlagen.....</i>	<i>15</i>

Anf. 37 BJÖRN VON DER ESCH (kd).....	15
<i>Fastighetsskatten</i>	16
Anf. 38 GUNNAR ANDRÉN (fp).....	16
Anf. 39 TALMANNEN	17
2 § Justering av protokoll	17
3 § Ledighet.....	17
4 § Anmälan om kompletteringsval till konstitutionsutskottet och justitieutskottet	17
5 § Meddelande om ändring i kammarens sammanträdesplan.....	18
6 § Hänvisning av ärenden till utskott	18
7 § Återsändande av tredjelandsmedborgare via Sverige.....	18
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2005/06:SfU3	18
(Beslut fattades under 12 §.)	18
8 § Åtgärder inom sjöfartsskyddet, m.m.	19
Trafikutskottets betänkande 2005/06:TU2	19
(Beslut fattades under 12 §.)	19
9 § Statens upplåning och skuldförvaltning	19
Finansutskottets betänkande 2005/06:FiU12	19
(Beslut fattades under 12 §.)	19
10 § Ändring i upphovsrättslagen	19
Lagutskottets betänkande 2005/06:LU3	19
(Beslut fattades under 12 §.)	19
Ajournering.....	19
Återupptagna förhandlingar	19
11 § Beslut om ärende som slutdebatterats den 19 oktober	19
SoU7 Tilläggsdirektiv till Assistanskommittén.....	19
12 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde.....	20
SfU3 Återsändande av tredjelandsmedborgare via Sverige	20
TU2 Åtgärder inom sjöfartsskyddet, m.m.	20
FiU12 Statens upplåning och skuldförvaltning	20
LU3 Ändring i upphovsrättslagen	20
13 § Bordläggning.....	20
14 § Anmälan om interpellationer	21
15 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	21
16 § Anmälan om skriftliga svar på frågor	22
17 § Kammaren åtskildes kl. 16.01.	24

